

Josep Irla, un president que torna a casa

Text i fotos: Anna Jurado

Els darrers anys d'un president a l'exili

El mes de gener de 1939, Josep Irla, llavors president del Parlament català arribava a França amb la seva família i sense saber-ho per no tornar més a Catalunya, sense mitjans econòmics i havent-ho deixat tot enrera, en una situació de guerra, amb França ocupada pels alemanys. En aquestes circumstàncies, i després de l'afusellament de Lluís Companys, Josep Irla accepta de ser successor en el càrrec, i esdevé President de la Generalitat a l'exili, garantint la continuïtat d'aquesta institució.

La resolució de les obres avança. Els ciutadans presencien com es va recuperant un edifici i tot un barri.

Per aquest motiu ha d'abandonar Ceret, massa proper a la frontera espanyola, on s'havia establert amb la intenció de tornar aviat al seu país, i s'estableix més definitivament a Cogolin, on per guanyar-se la vida ha de recuperar el seu primer ofici: obre una fàbrica de taps abandonada i la fa funcionar.

Els darrers anys de la seva vida els passa a Saint Raphael, dedicat a la seva família, apartat de la política, en una casa que anomenen "Villa Catalunya", i a les seves memòries manifesta la seva esperança que la joventut catalana continuï la tasca per la que ell tant havia lluitat.

La Fundació Josep Irla

Seixanta anys després d'aquests fets, el 1999 s'estableix a Sant Feliu de Guíxols la seu de la Fundació amb el clar objectiu de difondre l'obra i el pensament de Josep Irla, i promoure així la participació ciutadana a la política.

Dintre dels actes de reivindicació de la figura de Josep Irla, la Fundació ha organitzat tot un cicle de conferències -onze en total- en què es debat el paper de Catalunya dins l'àmbit polític. Aquestes conferències han tingut la cadència d'uns dos mesos entre elles, i han permès de donar a conèixer els objectius de la Fundació i la seva voluntat de permanència. El resultat fins ara ha estat una gran concurrència per part de la població de Sant Feliu i dels pobles dels voltants, i el fet d'haver portat a Sant Feliu diversos representants del món polític i cultural català: Fèlix Martí, president del Centre Unesco de Catalunya, Ramon Barnils, periodista, Ignasi Doñate, president del Comitè Olímpic Català, l'historiador Ainaud de Lasarte, i més recentment s'ha parlat de teatre en un sentit polític amb Teatre de Guerrilla.

La Fundació ha promogut d'altres activitats, la més ambiciosa de les quals és

la beca d'estudis President Irla, que va lligada amb la creació del Centre d'Estudis Josep Irla, que es convocarà cada dos anys i tindrà com a objectiu la recerca històrica a l'entorn de la memòria de l'antic president. La primera convocatòria d'aquesta beca ha estat a favor de l'historiador de Cassà Josep Maymí, que ha centrat el seu treball en recuperar la memòria oral dels testimonis que encara viuen, familiars o no, tant a Sant Feliu com a l'exili. Properament està previst de presentar aquest treball en públic, i s'estan fent gestions amb l'Abadia de Montserrat, alhora que s'està treballant en convocar la segona beca.

El mes d'abril de 2001 es va fer un altre dels actes reivindicatius de la figura del president Irla: la col·locació d'un bust, obra de Subirachs, al Pati dels Tarongers del Palau de la Generalitat, entre el bust de Companys i el de Tarradellas.

Paral·lelament als actes de la Fundació han anat tenint lloc d'altres actes commemoratius del president Irla, com l'exposició que a l'entorn de la seva figura es va fer al Museu d'Història de Catalunya, que es va traslladar a la Fontana d'Or de Girona, l'exposició dels arxius del govern de la Generalitat Republicana a l'exili al Palau de la Generalitat i un documental sobre el President Irla a l'espai "30 minuts" emès per TV3.

La recuperació de la casa familiar: un projecte que va endavant

La Fundació té com a principal objectiu la rehabilitació de la casa on va viure Josep Irla, propietat municipal des de l'any 1981. Es tracta de revitalitzar una idea fins llavors adormida, i de recuperar aquest espai com a centre d'activitats lúdiques i culturals.

Tot parteix d'un pacte entre l'ajuntament de Sant Feliu de Guíxols i la famí-

